

“GEDRAGSCODE POLITIEKE AMBTSDRAGERS (voor raadsleden en steunfractieleden)”, GEMEENTE BRUMMEN

Kenmerk Z121279 / D478121

DE RAAD VAN DE GEMEENTE BRUMMEN,
Gelezen het voorstel van college van burgemeester en wethouders van 17 maart 2026 met kenmerk D478117;
Gehoord het behandeladvies van het forum van 09 april 2026;

Heeft besloten:

1. De Gedragscode voor raadsleden en steunfractieleden gemeente Brummen D478079 vast te stellen.

Gedragscode politieke ambtsdragers gemeente Brummen

Voor raadsleden en steunfractieleden

Inleiding

Goed bestuur is integer bestuur. Zonder integer bestuur zal het vertrouwen in politici en het democratische systeem ondermijnd worden. Integriteit verwijst naar de zorgvuldigheid die politieke ambtsdragers moeten betrachten bij het invullen van hun rol. Uitgangspunt is daarbij de eed of belofte, waarin een politieke ambtsdrager zweert of belooft getrouw te zijn aan de grondwet en naar eer en geweten te handelen. Onderdeel daarvan is dat politici hun gedrag kunnen verantwoorden naar zichzelf, aan collega's en bovenal aan de inwoners van de gemeente Brummen.

Integriteit is niet alleen een verantwoordelijkheid van de individuele raadsleden, maar een gezamenlijk belang dat de hele organisatie en het hele bestuur aangaat. Deze gedragscode biedt daarom handvaten voor integer handelen, die een nadere invulling en concretisering geeft aan de wettelijke kaders. De gemeenteraad heeft zowel voor de eigen raadsleden als voor de burgemeester en wethouders een gedragscode vastgesteld. Het rechtskarakter van de gedragscode is dat van een interne regeling, welke een beoordelingskader biedt bij twijfel, vragen en discussie. De gedragscode heeft geen juridische status, al betekent dat niet dat deze vrijblijvend is. Raadsleden kunnen daarop worden aangesproken en zij dienen zich over de naleving ervan te verantwoorden naar collega's, de voorzitter van de raad en de inwoners van Brummen. Het niet naleven van de gedragscode kan onderdeel worden van politiek debat en kan politieke gevolgen hebben. Het is belangrijk dat integriteit regelmatig onderwerp van gesprek is, om bewustzijn en bewustwording te bevorderen en dilemma's met elkaar te delen. De raad streeft ernaar dit thema regelmatig, maar minimaal eens per twee jaar, met elkaar te bespreken.

Een volksvertegenwoordiger vervult een voorbeeldfunctie in de samenleving. In zekere zin leeft hij in een glazen huis. Vandaar het belang dat een volksvertegenwoordiger zich onthoudt van gedragingen die de goede uitoefening of het aanzien van het ambt of het openbaar bestuur schaden. Een politiek ambt strekt zich ook uit tot de privésfeer. In de huidige digitale wereld is zeker sprake van een dunne scheidslijn tussen werk en privé. Daarom is het in ieder geval het downloaden van illegale software, het bekijken, downloaden of verspreiden van pornografische, racistische, discriminerende, beledigende, aanstootgevende of (seksueel) intimiderende teksten en afbeeldingen, of het versturen van berichten die (kunnen) aanzetten tot haat en/of geweld uit den boze.

Integriteit is niet alleen een kwestie van regels, maar ziet ook toe op de onderlinge omgangsvormen. Een respectvolle omgang met inwoners, ambtenaren, externe partijen en raadscollega's, met behoud van eigen politieke inhoud en stijl, is van belang. Vanzelfsprekend wordt verwacht dat gedrag vrij is van ongewenste omgangsvormen en grensoverschrijdend en (seksueel) intimiderend gedrag.

Raadsleden opereren vaak in diverse lokale netwerken en samenwerkingsverbanden. Deze samenwerkingsverbanden zijn complex ingericht en niet altijd transparant. Het is daarom belangrijk dat raadsleden zich hier bewust van zijn en tegelijkertijd beseffen dat deze netwerken onbewust invloed kunnen hebben op de keuzes en acties van politieke ambtsdragers. De schijn van oneigenlijke beïnvloeding kan snel

gewekt zijn. Dit maakt dat het nadenken over integriteit verder gaat dan het beoordelen van individuele handelingen.

De gedragscode voor volksvertegenwoordigers is in verschillende artikelen opgebouwd. Per artikel wordt de gedragsbepaling vermeld, de wettelijke grondslag daarvoor en een inhoudelijke toelichting op de gedragsbepaling. Deze gedragscode gaat niet in op hoe te handelen bij twijfel of vermoedens van integriteitsschendingen en wat te doen bij ongewenst gedrag. Deze richtlijnen zijn te vinden in het handelingsprotocol "Procesafspraken handhaving integriteit" (bijlage bij deze gedragscode).

Artikel 1. Algemene bepalingen

1. Deze gedragscode, inclusief de bijlage "Procesafspraken handhaving integriteit", geldt voor volksvertegenwoordigers, zijnde de leden van de gemeenteraad en steunfractieleden. Er is een afzonderlijke gedragscode voor burgemeester e wethouders opgesteld.
2. In gevallen waarin de code of de "Procesafspraken handhaving integriteit" niet eenduidig zijn, vindt bespreking plaats in het gemeenteraad, dan wel het presidium.
3. De gedragscode is openbaar te vinden op www.overheid.nl.
4. Raadsleden ontvangen bij aantreden een exemplaar van de code.

Wettelijk kader

De Gemeentewet artikel 15, derde lid
De Gemeentewet artikel 41c, tweede lid
De Gemeentewet artikel 69, tweede lid

Artikel 2. Het voorkomen van belangenverstrengeling

2.1 nevenfuncties

1. Het raadslid levert de griffier de informatie aan over de (neven)functies die openbaar gemaakt moeten worden bij aanvang van het raadslidmaatschap, dan wel binnen één maand na aanvaarding van de (neven)functie en wijzigingen daarin door.
2. De informatie betreft in ieder geval:
 - de omschrijving van de (neven)functie,
 - de organisatie voor wie de (neven)functie wordt verricht,
 - of het al dan niet een (neven)functie betreft uit hoofde van het raadslidmaatschap, en
 - of de (neven)functie bezoldigd of onbezoldigd is.
3. De griffier legt hiervoor een register aan en beheert dit register. Het register is openbaar en via internet beschikbaar.

2.2 Afspraken bij verboden handelingen en verboden overeenkomsten

1. Onverenigbaarheid van functies: het zijn van raadslid sluit het hebben van een aantal andere functies uit (artikel 13 Gemeentewet). Het hebben van deze functies leidt er uiteindelijk toe dat betrokkene ophoudt lid te zijn van de gemeenteraad.
2. Verboden overeenkomsten/handelingen: volksvertegenwoordigers mogen in geschillen, waar het gemeente(bestuur) partij is, niet als advocaat, adviseur of gemachtigde werkzaam zijn. Zij mogen bepaalde overeenkomsten, waar de gemeente bij betrokken is, niet rechtstreeks of middellijk aangaan. Van verboden overeenkomsten kan ontheffing worden verleend.
3. Als het raadslid het nodig acht ontheffing te vragen als bedoeld in artikel 15 lid 2 Gemeentewet, dan ondersteunt de griffier bij het aanvragen van de ontheffing.
4. Op overtreding staat uiteindelijk de sanctie van schorsing en vervallenverklaring van het lidmaatschap van de volksvertegenwoordiging.

2.3 Onthouden aan beraadslaging en stemming

1. Raadsleden onthouden zich van deelname aan de beraadslaging en stemming als er sprake is van een situatie in strijd met artikel 28 Gemeentewet.
2. Als raadsleden ingevolge het eerste lid niet deelnemen aan de beraadslaging en de stemming, melden zij dit voorafgaand aan de behandeling van het agendapunt aan de voorzitter en vermelden zij op welke wijze de besluitvorming hun in het bijzonder aangaat. Raadsleden beïnvloeden de besluitvorming in dat geval ook niet op andere manieren.

2.4 Het melden van financiële belangen

1. 1. Raadsleden doen bij de griffier opgaaf van hun relevante en significante financiële belangen (zoals aandelen, opties en derivaten) in ondernemingen waarmee de gemeente zaken doet of waarin de gemeente een belang heeft. Ook een tijdens het raadslidmaatschap ontstaan financieel belang dient opgegeven te worden.
2. 2. De informatie betreft in ieder geval:
 - a. a. een omschrijving van het belang (aard en omvang);
 - b. b. de organisatie waarin het financiële belang bestaat;
 - c. c. de aanvangsdatum van het financiële belang.
3. 3. De griffier legt hiervoor een register aan en beheert dit register. Het register is openbaar en via internet beschikbaar.

Wettelijk kader

De Gemeentewet artikel 12
De Gemeentewet artikel 15, eerste en tweede lid
De Gemeentewet artikel 28
Algemene wet bestuursrecht artikel 2:4, tweede lid
Kieswet, artikelen X7, X7a en X8

Artikel 3. Informatie

3.1 Geheimhoudingsplicht

1. Raadsleden die beschikking krijgen over gegevens waarvan zij het geheime karakter kennen of waarvan zij redelijkerwijs kunnen vermoeden dat ze onder geheimhouding zullen gaan vallen, zijn verplicht tot geheimhouding van die gegevens, behalve als de wet hen tot mededeling verplicht.
2. Het raadslid gaat zorgvuldig en correct om met de informatie waarover hij uit hoofde van zijn lidmaatschap van de gemeenteraad beschikt en zorgt ervoor dat vertrouwelijke en geheime informatie veilig wordt bewaard.

3.2 Gebruik niet openbare informatie

Het raadslid maakt niet ten eigen bate of ten bate van derden gebruik van in de uitoefening van het ambt verkregen (nog) niet openbare informatie.

Wettelijk kader

De Gemeentewet artikel 169 (passieve en actieve informatieplicht)
De Gemeentewet artikel 88
De Gemeentewet artikel 89
Algemene wet bestuursrecht, artikel 2:5
Wet openbaarheid van bestuur, artikel 5.1
Wetboek van Strafrecht, artikel 272

Artikel 4. Geschenken en uitnodigingen

4.1 Geschenken en kortingen

1. Een raadslid accepteert en biedt geen geschenken, faciliteiten en diensten als zijn onafhankelijke positie hierdoor kan worden beïnvloed.
2. Het raadslid kan, tenzij het eerste lid van toepassing is, incidentele geschenken die een geschatte waarde van € 50 of minder vertegenwoordigen, behouden.
3. Geschenken die het raadslid uit hoofde van zijn ambt ontvangt en die een geschatte waarde van meer dan € 50 vertegenwoordigen worden, indien zij niet worden teruggestuurd, geregistreerd en eigendom van de gemeente.
4. De griffier legt een register aan van de geschenken met een geschatte hogere waarde dan €50. In het register is aangegeven welke bestemming de gemeente hieraan heeft gegeven. Het register is openbaar en via internet beschikbaar.
5. Geschenken worden niet op het woon- of huisadres ontvangen.

4.2 Excursies en reizen

1. Raadsleden accepteren lunches/diners, excursies, evenementen, recepties en andere uitnodigingen alleen als dat behoort tot de uitoefening van het raadswerk.

2. Bij twijfel over de vraag of uitnodigingen behoren tot het raadswerk, overleggen raadsleden met de griffier.
3. Uitnodigingen voor evenementen met een geschatte waarde van meer dan €50 worden gemeld aan de griffier en opgenomen in het register van geschenken, indien deze niet vergoed worden door de gemeente Brummen.
4. Raadsleden leggen het voornemen tot een buitenlandse dienstreis of een uitnodiging daartoe voor aan het presidium. Het raadslid geeft daarbij informatie over het doel en de duur van de reis, de bijbehorende beleidsoverwegingen, de samenstelling van het gezelschap dat meereist, de geraamde kosten en de wijze waarop van de reis verslag wordt gedaan.

Wettelijk kader

De Gemeentewet 14

Artikel 5. Gebruik van voorzieningen van de gemeente

5.1 Onkostenvergoedingen en declaraties

1. Raadsleden houden zich aan de regels die gelden voor onkostenvergoedingen en declaraties.
2. Zij declareren geen zaken die door de onkostenvergoedingen worden gedekt.

5.2 Gebruik voorzieningen gemeente

1. Gebruik van voorzieningen en eigendommen van de gemeente ten eigen bate of ten bate van derden is, tenzij dit wettelijk is geregeld, niet toegestaan.
2. Een raadslid houdt zich aan de regels voor het gebruik van interne voorzieningen van algemene aard, zoals ruimten, computerapparatuur met toebehoren, tablet en dergelijke.

Wettelijk kader

Verordening rechtspositie raads- en commissieleden gemeente Brummen 2019

Artikel 6. Uitvoering gedragscode

6.1 Onduidelijkheden

De gemeenteraad bevordert de eenduidige interpretatie van de gedragscode. In geval van leemtes en onduidelijkheden in de gedragscode voorziet de gemeenteraad daarin.

6.2. Meldingen en vermoedens van integriteitsschendingen

Voor de werkwijzen rondom meldingen in dit kader wordt verwezen naar de bijlage "Procesafspraken handhaving integriteit" van de gemeente Brummen.

Artikel 7. Inwerkingtreding en citeerregel

1. Deze gedragscode vervangt alle voorgaande door de gemeenteraad vastgestelde gedragscodes.
2. Deze gedragscode treedt in werking met ingang van de dag na de bekendmaking.
3. Deze gedragscode wordt aangehaald als "Gedragscode voor raadsleden en steunfractieleden gemeente Brummen".

Dit besluit is genomen tijdens de openbare raadsvergadering van 23 april 2026.

De gemeenteraad van Brummen,

Voorzitter Ir. J.N. Rozendaal,

Griffier M.E. Knook.